

BLACKROCK

21 Δεκεμβρίου 2013

Πως είναι δυνατόν μια εταιρεία που δεν παράγει τίποτα, και που ιδρύθηκε σχετικά πρόσφατα (το 1998), να είναι ο βασικός μέτοχος του διεθνούς καπιταλισμού; Ο λόγος περί της Blackrock η οποία, όντως, έχει τις περισσότερες μετοχές στις μεγαλύτερες τράπεζες του κόσμου (π.χ. Citigroup, Bank of America, JP Morgan Chase), στα μεγαθήρια του τομέα ενέργειας ((π.χ. Exxon Mobil και Shell), στην Apple, την McDonald's, την Nestlé; Πού βρήκε τα 15 τρισεκατομμύρια δολάρια με τα οποία ελέγχει περισσότερες μετοχές, ομόλογα και παράγωγα από όλα τα hedge funds της υφηλίου μαζί;

Κατ' αρχάς, να ξεκαθαρίσουμε κάτι: Η Blackrock διαφέρει από την JP Morgan, την Deutsche Bank ή την Goldman Sachs. Όταν μια τράπεζα, όπως οι προαναφερόμενες, στοιχηματίζουν σε ένα παράγωγο, σε κάποιο ομόλογο ή σε μια μετοχή, αναλαμβάνουν ένα ρίσκο. Αν το στοίχημα δεν τους «κάτσει» τότε αναγκάζονται να καταγράψουν την απώλεια στα λογιστικά τους βιβλία. Αν ίσχυε κάτι τέτοιο με την Blackrock τότε η καλή εταιρεία θα αποτελούσε δυναμίτη στα θεμέλια του καπιταλιστικού συστήματος. Δεν ισχύει όμως. Η «μαγκιά» του επιχειρηματικού μοντέλου της Blackrock είναι ότι δεν τις ανήκουν οι χάρτινοι τίτλοι των 15 τρις δολαρίων που προανέφερα. Τα χρήματα αυτά, και τους χάρτινους τίτλους, η Blackrock τα διαχειρίζεται εκ μέρους των πελατών της. Με άλλα λόγια, ό,τι απώλειες προκύπτουν επιβαρύνουν τους πελάτες της εταιρείας και όχι την ίδια την Blackrock. Το ίδιο και με τα κέρδη: τα εισπράττουν οι πελάτες της. Και πως κερδίζει η Blackrock; Από προμήθειες που χρεώνει τους πελάτες της χάσουν-κερδίσουν ως αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες συμβουλών, τις αναλύσεις κλπ.

Την Blackrock ελάχιστοι είχαν ακούσει πριν το Κραχ του 2008. Ο λόγος που η Blackrock έγινε γνωστή ήταν ότι, αντίθετα με τις εταιρείες αξιολόγησης κινδύνων (τις γνωστές Moody's, S&P, Fitch), η Blackrock είχε μελετήσει τους κινδύνους του χρηματοπιστωτικού συστήματος καλύτερα. Παρόλο ότι ήταν από τις πρώτες εταιρείες που ασχολήθηκαν με (και συνέστησαν στην πελατεία τους να αγοράσουν) τοξικά παράγωγα (και συγκεκριμένα εκείνα που θελεμιώνονταν στα στεγαστικά δάνεια των πτωχότερων αμερικανών), αρκετά πριν το Κραχ η Blackrock άρχισε να κρούει τον κωδώνα του κινδύνου και να συνιστά στους πελάτες της να τα ξεφορτωθούν. Κάπως έτσι τα «μοντέλα» διαχείρισης του ρίσκου της Blackrock απέκτησαν καλή φήμη.

Κάπου εκεί, αρχίζει η σχέση της Blackrock με τις κυβερνήσεις της Ουάσινγκτον, των Παρισίων και του Βερολίνου. Πολιτικοί, όπως ο Πρόεδρος Ομπάμα και η Καγκελάρια Μέρκελ, είχαν χάσει τον ύπνο τους και είχαν ανάγκη συμβούλους εμπιστοσύνης που θα τους συμβούλευαν τι να κάνουν με την Κόππο του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος που κινδύνευε να τους πνίξει. Απευθύνθηκαν λοιπόν στην Blackrock μόνο κα μόνο επειδή:

(α) δεν αποτελούσε συστημικό κίνδυνο (αντίθετα με τράπεζες όπως η Citi και η Deutsche Bank) – καθώς, όπως εξήγησα πιο πάνω, ο κίνδυνος ήταν όλος στα χέρια των πελατών της Blackrock, και
(β) είχε πετύχει να προβλέψει κινδύνους που άλλοι είτε δεν είδαν είτε έκαναν ότι δεν είδαν.

Αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας Blackrock-κυβερνήσεων ήταν παχυλά εισοδήματα για την Blackrock και μια μορφή «νομιμοποίησης», στα μάτια των «επενδυτών», των κυβερνητικών πολιτικών μετά το ξέσπασμα της Κρίσης. Το πιο σκοτεινό μέρος της εμπλοκής της Blackrock με κυβερνήσεις εντοπίζεται στην Ευρώπη και, συγκεκριμένα, την «εργολαβία» που έδωσε η τρόικα στην Blackrock σχετικά με τις πτωχευμένες ελληνικές τράπεζες. Ουσιαστικά, οι πολιτικοί χρησιμοποίησαν την φήμη της Blackrock ως φύλλο συκής πίσω από το οποίο έκρυψαν την πραγματική ένδεια των τραπεζών. Θα θυμάστε ίσως τα πήγαινε-έλα των ανθρώπων της Blackrock στην Αθήνα. Την εποχή που σχεδιάζοταν το δεύτερο Μνημόνιο, η Blackrock είχε αναλάβει το «έργο» της μέτρησης των «μαύρων τρυπών» των ελληνικών τραπεζών. Το μαγικό ποσό των 50 δις ευρώ δουλειά της Blackrock ήταν. Πάνω στους δικούς της υπολογισμούς αποφασίστηκε να δανειστεί το ελληνικό δημόσιο αυτό το ποσό από τον ESM, όταν στην πραγματικότητα οι μαύρες τρύπες ήταν υπερδιπλάσιες.

Οι άνθρωποι της Blackrock δεν είπαν ψέματα για τις μαύρες τρύπες. Απλά βασίστηκαν στα (ψευδή) στοιχεία που τους δόθηκαν, χωρίς να το πολυψάξουν το πράγμα – χωρίς να αμφισβητήσουν τις προβλέψεις της τρόικα για την εξέλιξη της ύφεσης, για το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων κλπ. Ως λογιστές, ήρθαν, μελέτησαν τα στοιχεία που τους έδωσαν και απήλθαν. Η ευθύνη για τον εγκληματικά κακό υπολογισμό βαρύνει απολύτως την ελληνική κυβέρνηση (των ανεκδιήγητων Παπαδήμου-Βενιζέλου), λιγότερο την τρόικα, και σχεδόν καθόλου την Blackrock.

ΥΓ. Προφανώς, το άρθρο τούτο το έγγραφο λόγω της συζήτησης που ξεκίνησε με την «αποκάλυψη» ότι δύο καλοί συνάδελφοί μου, πανεπιστημιακοί αλλά και βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, έχουν μετοχές στην Blackrock. Σκοπός του άρθρου ήταν να απαντήσει στο ερώτημα: «Τι εστί Blackrock;» Το έτερον ερώτημα περί αναντιστοιχίας μεταξύ της αριστερής ηθικής και της ιδιοκτησίας πλούτου γενικά και μετοχών σε εταιρείες όπως η Blackrock ειδικότερα, είναι μεγάλο και ταλανίζει την Αριστερά από τον 19^ο αιώνα. Οι Αριστεροί είναι, έτσι κι αλλιώς, καταδικασμένοι να πριμοδοτούν, θέλοντας και μη, ένα σύστημα (αυτό της καπιταλιστικής αγοράς) το οποίο υποτίθεται ότι θέλουν να ανατρέψουν. Πράγματι, κι ένα γιαούρτι να αγοράσεις, συμμετέχεις στην κυκλική καπιταλιστική διαδικασία παραγωγής και διανομής της υπεραξίας. Από αυτή την άποψη, αρνούμαι να εκφέρω γνώμη για τις επιλογές άλλων όσον αφορά την διαχείριση των οικονομικών τους υποθέσεων. Επί προσωπικού δηλώνω ότι μου προκαλεί αλλεργία το χρηματιστήριο και για αυτό δεν έχω αγοράσει ποτέ μετοχές – χωρίς αυτό να σημαίνει ότι κρίνω εκείνους που αγοράζουν ή διαθέτουν μετοχές. Όμως, έχω την ανάγκη να προσθέσω, δεν θεωρώ ηθικότερον το να διαθέτει βουλευτής

του ΣΥΡΙΖΑ μετοχές στην Τράπεζα Πειραιώς ή στην Εθνική ή στην Alpha
(τράπεζες που αποτελούν καρκίνωμα στο σώμα της ελληνικής κοινωνίας) απ' ότι
στην Blackrock...